

Das Gebiet des Neusiedler Sees / Fertő-tó sowie die angrenzenden Landschaften des Seewinkels / Fertőzug und des Waasen / Hanság stellen Naturräume von herausragender internationaler Bedeutung dar. Dem wird durch eine Vielzahl von Schutzinitiativen Rechnung getragen. Beiderseits der Grenze ist die Region als Natura 2000 Gebiet, als UNESCO Biosphärenreservat, als Ramsar-Gebiet und als Landschaftsschutzgebiet ausgewiesen. Die wertvollsten Flächen sind Bestandteil zweier aneinander grenzender Nationalparke oder als Naturschutzgebiete unter wirksamen Schutz gestellt. Die für die Region typische, jahrtausende alte Verflechtung von Natur- und Kulturlandschaft wird durch den 2001 erworbenen Status als UNESCO-Weltkulturerbe gewürdigt.

Zugleich liegt das Gebiet im Zentrum eines sich sehr dynamisch entwickelnden Wirtschaftsraums (Europa Region Mitte – Centrope; EuRegio West/Nyugat Pannonia). Um Zielkonflikte zwischen der wirtschaftlichen Entwicklung und der Erhaltung der reichen Naturressourcen der Region zu vermeiden, ist es besonders wichtig, die Entwicklung dieses Raumes im Sinne einer umfassenden Nachhaltigkeit zu gestalten. Denn die besonderen Naturwerte der Region stellen die Basis für die Rolle des Gebiets als Tourismus-Destination und als Erholungsraum für die angrenzenden Städte wie Wien, Bratislava und Győr dar. Weiters tragen die vielfältigen Naturressourcen der weiträumigen Feuchtgebietslandschaften der EuRegio maßgeblich zum Funktionieren der regionalen Wirtschaft und zur Lebensqualität von BewohnerInnen und BesucherInnen bei. Vor diesem Hintergrund finden die Naturwerte übrigens auch in den Entwicklungskonzepten der Europa Region unter dem Begriff der „Grünen Mitte“ besondere Berücksichtigung. In der „Grünen Mitte“ steht der nachhaltige Umgang mit natürlichen Ressourcen (Wasser, Raum, Biodiversität) an der Spitze der zu bewältigenden Herausforderungen.

Nachhaltige Entwicklung muss allerdings von einer entsprechenden Einstellung und Handlungsorientierung der Bevölkerung getragen werden, was umfassende Informations- und Bildungsarbeit zur Voraussetzung hat. Im Neusiedler See-Gebiet sind derzeit drei Umweltbildungseinrichtungen aktiv, die – ausgehend vom Nationalpark – regionsbezogene Bildung für nachhaltige Entwicklung betreiben. Es sind dies das Umweltbildungszentrum des Fertő-Hanság Nemzeti Park in Fertőújlak, das Informationszentrum des Nationalparks Neusiedler See-Seewinkel in Illmitz und die WWF-Bildungswerkstätte Seewinkelhof in Apetlon.

A Fertő-tó, a Fertőzug és a Hanság határmenti tájegységei kiemelkedő, nemzetközi fontosságú természeti területek, melyek számos természetvédelmi kezdeményezéssel bírnak. A határ mindkét oldala Natura 2000 területként, Bioszféra Rezervátumként, Ramsari területként és természetvédelmi területként van nyilván tartva. A legértékesebb területek két, egymással határos nemzeti park és további természetvédelmi területek eredményes védelme alatt állnak. A természet és a kultúrtáj 1000 éves, jellegzetes együttélése miatt a Fertő-táj nemrég UNESCO Világörökség rangot kapott.

Együttal a terület egy igen dinamikus fejlődő gazdasági térség közepén található (Europa Region Mitte – Centrope, EuRegio West/Nyugat Pannonia). A gazdasági fejlődés és a természeti erőforrások fenntarthatósága terén a régióban mutatkozó ellentétek miatt nagyon fontos, hogy e térség fejlődését átfogó fenntarthatóság szándékában alakítsa ki. A régió sajátos természeti területei a vidék turisztikai vonzereinek bázisát és a kikapcsolódási lehetőségét jelentik a bécsi, pozsonyi és győri agglomerációs központokban. Az EuRegio nagy kiterjedésű vizes területein az ökológiai szemléletű szolgáltatások jelentősen hozzájárulnak a térség gazdasági működéséhez és a helyi lakosok, illetve látogatók életminőségéhez. Ezekből az okokból kifolyólag a természeti értékek kiemelt jelentőséget képviselnek az Európa Regio fejlesztési terveiben „Grüne Mitte” – azaz Zöld Központ elnevezéssel élve. A természeti erőforrásokat (víz, táj, biodiverzitás) érintő fenntarthatósági kérdések a legyőzhető kihívások csúcán állnak.

A fenntartható fejlődés mindenképpen egy megfelelő beállítottságú és cselekvésorientált lakosságon múlik, ami így átfogó információs és oktatási tevékenységet helyez kilátásba. A Fertő-tó térségében jelenleg 3 oktatási és információs központ található, melyek – a nemzeti parknak köszönhetően - régiós szintű fenntartható fejlődést elősegítő képzéseket visz véghez. Az oktatóközpontok: a Fertő-Hanság Nemzeti Park oktatóközpontja Fertőújlakon (Csapody István Természetiskola és Látogatóközpont), Nationalpark Neusiedler See – Seewinkel Infozentruma Illmitzben és a WWF – Oktatóközpont Apetlonban.

Diese drei Zentren haben sich bereits im Jahr 2003 auf Ziele und Leitlinien für die gemeinsame Bildungsarbeit geeinigt. Ihre Aufgabe ist es demnach, Bewusstsein für die natürliche Vielfalt und das kulturelle Erbe der Region Neusiedler See-Seewinkel / Fertő-Hanság zu schaffen, die Einheit des Naturraums aufzuzeigen und die gemeinsame Verantwortung für eine nachhaltige Nutzung der natürlichen Ressourcen zu betonen.

Weiters haben sich die drei Zentren der Förderung der grenzüberschreitenden Kooperation in Fragen der nachhaltigen Landnutzung, der Stärkung von Nachhaltigkeitsinitiativen und der Partnersuche zur Erreichung der gemeinsamen Schutzziele verschrieben. Seit der Erstellung der gemeinsamen Programmrichtlinien haben die drei Zentren ihre Zusammenarbeit intensiviert und erfolgreich erste Umsetzungsschritte zur Erfüllung der gestellten Aufgaben gesetzt.

Das vorliegende Projekt soll nun dazu beitragen, die bisherige, sehr wirksame Zusammenarbeit weiter auszubauen und zu entwickeln.

Die Projektziele

Langfristige, umfassende Ziele:

- Stärkung der Zusammenarbeit im Naturschutz, speziell auf dem Gebiet der Umweltbildung im österreichisch-ungarischen Grenzgebiet.
- Erstellung einer gemeinsamen Dokumentation zum Thema Wasser und Feuchtgebietsschutz.
- Stärkung des Naturschutzbewusstseins im österreichisch-ungarischen Grenzgebiet.
- Schaffung einer nachhaltigen Kooperationsstruktur und einer organisatorischen Basis.

Konkrete Ziele

- Umweltbildungs-Kooperation Neusiedler See-Seewinkel / Fertő-Hanság; Intensivierung der gemeinsamen Arbeit und partnerschaftlichen Beziehung zwischen den drei Zentren: Fertő-Hanság Nemzeti Park, Nationalpark Neusiedler See - Seewinkel und WWF Österreich,
- Weiterentwicklung, Abstimmung und grenzüberschreitende Ausrichtung des Programmangebots der drei Zentren.
- Ausbau der vorhandenen Kapazitäten und Entwicklung neuer gemeinsamer Kommunikations- und Bildungs-Tools.

Zielgruppen

Zielgruppen sind Nationalpark-Besucher und Bewohner der Nationalparkregion, Schüler im Alter von 8-18 Jahren, Exkursionsleiter und Projektwochenbetreuer sowie ein naturinteressiertes Publikum aus dem Gebiet von Westtransdanubien, des Burgenlandes und Gesamteuropa.

A három központ már 2003-ban közös célokat és irányvonalat képviselő képzést alkalmazott. A központok további feladatai ezen kívül a természettudatos magatartás és a Fertő-tó – Fertőzug – Hanság kulturális örökségtudatának erősítése, a természeti területek egységességének bemutatása és az együttes felelősség nyomatékosítása a természeti erőforrások fenntartható felhasználásának tekintetében.

A három központ továbbá elkötelezett híve a fenntartható tájhasználatot érintő kérdések határon átnyúló együttműködésben való támogatásának, a fenntartható kezdeményezések erősítésének és közös védelmi célok partneri elérésének. A közös program irányelveinek elkészítése óta a 3 központ közös munkája hatékonyabb és a kitűzött feladatok teljesítésére az első sikeres lépéseket megtette.

Jelen projekt is fentiekhez járul hozzá: az eddigi, igen hatékony együttműködést tovább bővíti és fejleszti.

A projekt céljai

Hosszú távú, átfogó célok

- Az együttműködés erősítése a környezetvédelem, kutatás területén az osztrák-magyar határtérségben.
- Közös kiállítás szervezése a környezet megóvása és a megismeretése céljából.
- A megszerzett know how ismertetése a határ két oldalán
- A természetvédelmének tudatosítása a határ két oldalán
- Fenntartható együttműködési struktúra és szervezeti háttér létrehozása.

Konkrét cél

- Fertő-Hanság/Neusiedler See-Seewinkel együttműködés a természetért megalapozása a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatósága, a Nationalpark Neusiedler See – Seewinkel, valamint a WWF Austria kooperációjára alapozva, ausztriai és magyarországi megvalósítási helyszínekkel.
- A 3 központ programkínálatának fejlesztését, jobb egymásra hangolását és határon átnyúlóvá alakítását.
- A meglévő kapacitások fejlesztése és új, közös kommunikációs- és képzési eszközök kialakítása.

Célcsoportok

- A Nemzeti park(ok) látogatói és a környék lakossága, 8-12 éves diákok, túravezetők és a projekthetek vezetői (oktatók), és egy széles, a természet iránt érdeklődő közönség, egyetemek, könyvtárak; a Nyugat-Dunántúli és Burgenlandi célterületekről, illetve Európa és a világ más országaiból.

Aktivitäten und erwartete Ergebnisse :

- Bauarbeiten am Seewinkelhof WWF Österreich
- Erstellung eines gemeinsamen, grenzüberschreitenden Dreitagesprogramms für österreichische und ungarische Schulklassen, in zwei Varianten für verschiedene Gebietsteile, mit Pilotveranstaltungen auf ungarischer und österreichischer Seite.
- Erstellung einer gemeinsamen Ausstellung zum Thema Wasser und Feuchtgebiete, in Ungarn und Österreich.
- Erstellung eines Exkursionsleiter-Handbuchs auf Deutsch und auf Ungarisch.
- Herausgabe einer gemeinsamen Besucherprogramm-Broschüre in 2 Sprachen.
- Workshop für Nationalpark-Guides mit etwa 20 ExkursionsleiterInnen, jeweils 2 Termine auf beiden Seiten der Grenze.
- Produktion einer zweisprachigen Pilotausgabe einer gemeinsamen Nationalparkzeitung (Geschnatter) auf Deutsch und Ungarisch, Gesamtauflage 60.000.
- Herausgabe einer populärwissenschaftlichen Monographie der Nationalparkregion auf Deutsch und Ungarisch.
- Ein gemeinsamer Fertő-Hanság / Neusiedler See Informationsworkshop mit Presseberichten und Präsentation des Buches.
- Erstellung eines dreisprachigen Kurzvideos über die gesamte Nationalparkregion (15 Min.).
- Produktion gemeinsamer Leporellos und Broschüren mit neuen thematischen Schwerpunkten (Naturinhalte, Flächenmanagement, Landnutzung) auf Deutsch und Ungarisch.
- Weitere, indirekte Ergebnisse:
- Die Intensität und Qualität der grenzüberschreitenden Beziehungen der Zielgruppen verbessern sich deutlich.
- Das Projekt generiert weitere, nachhaltige Projekte.
- Das Projekt kann ein „good practice“ Beispiel für andere Schutzgebietsregionen werden.

Tevékenységek, várható eredmények:

- Infrastrukturális fejlesztés Seewinkelhofban a WWF Austria-nál.
- Közös, határon átnyúló 3 napos program osztrák és magyar iskolai osztályok részére, két változatban, különböző tájegységeken. A program keretén belül megrendezésre kerülő szakmai Pilot-kirándulás 20 fő részvételével.
- Közös kiállítás megvalósulása, melynek témája a víz és a vizes élőhelyek. Magyar és Osztrák helyszíneken.
- Új magyar-osztrák nemzeti park programok megtervezése. Túravezető kézikönyv készítése, 50-50 példányszámban, német és magyar nyelven.
- Elkészült programfüzetek (programajánlók) 65.000 példányszámban, magyar és német nyelven.
- 20 fő részvételével egy-egy közös (A és H oldalon) a két nemzeti park által megrendezett workshop, a nemzeti parkok túravezetőinek
- Kétnyelvű, közös nemzeti park újság megjelentetése, 40.000 (magyar nyelven) – 20. 000 (német nyelven).
- Igényes, színes képekkel illusztrált ismeretterjesztő monográfia kiadása a nemzeti parkokról olvasható formában az érdeklődő szakmai közönségnek, könyvtáraknak, iskoláknak, magyar és német nyelven, 500 – 500 példányszámban.
- Közös elkészített 15 perc időtartamú film, három nyelven a határ két oldalán található nemzeti parkokról.
- Közös kiadványok és brosúrák tematikus súlyponti témákkal (természeti értékek, tájgazdálkodás, fenntartható tájhasználat). Brosúra: 1000 – 1000 példányszámban, magyar és német nyelven. Leporellók: 500 – 500 példányszámban, magyar és német nyelven. További eredmények:
- a két országon belüli szervezetek együttműködési hajlandósága emelkedik.
- fenntartható és működőképes projektek generálódnak a következő időszakra is.
- a projektet sikere esetén más térségek esetén is prezentálni lehet.

A projekt id tartama négy év / Die Laufzeit des Projekts beträgt vier Jahre: 01.01.2009 – 30.09.2012.

A projekt költségvetése (4 évre) / Das Gesamtbudget des Projekts (4 Jahre):

Európai uniós támogatás / EU-Mittel (ERDF)	546 169,83 €
Magyar nemzeti önrész / Nationaler Anteil Ungarn	44 876,60 €
Burgenlandi önrész / Regionaler Anteil Burgenland	29 068,20 €
Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság önrésze / Eigenmittel Fertő-Hanság National Park	22 483,30 €
Nationalpark Neusiedler See-Seewinkel önrésze / Eigenmittel Nationalpark Neusiedler Seewinkel	89 600,00 €
WWF Austria önrésze / Eigenmittel WWF Österreich	104 186,90 €
Projekt teljes költségvetése / Gesamtbudget des Projekts	836 339,83 €

Nationalpark Neusiedler See - Seewinkel

Informationszentrum

A-7142 Illmitz

www.nationalpark-neusiedlersee-seewinkel.at

info@nationalpark-neusiedlersee-seewinkel.at

© +43 2175 3442-0